

SLOVENSKO-ANGLEŠKO-NEMŠKI GLOSAR S PODROČJA CVETLIČARSTVA

1.1 Uvod v glosar

Poglavje o glosarju poleg osrednjega dela, ki ga sestavlja 173 geselskih iztočnic in njim pripadajoči geselski članki, vsebuje tudi kratko predstavitev ciljnega uporabnika in namena glosarja, navaja način vključevanja geselskih iztočnic in gradivo, ki je bilo pri tem uporabljeno, ter kratko in jedrnato predstavlja makro- in mikrostrukturo glosarja. Ti elementi so koristne informacije za uporabnike, saj lahko iz njih razberejo, komu je glosar v prvi vrsti namenjen, navedene pa so tudi vrste podatkov, ki jih uporabniki v glosarju lahko najdejo. Tem informacijam sledijo vzorčna gesla, ki služijo kot ilustrativni primer, kako so sestavljeni posamezni geselski članki. Za osrednjim delom, ki ga predstavlja slovensko-angleško-nemški glosar izrazov s področja cvetličarstva, pa sta vključena tudi angleški in nemški seznam besed s prevodnimi ustreznici v slovenskem jeziku. Glosar ima na koncu še dva dodatka oz. priloge. Priloga 1 vsebuje slikovno gradivo, ki predstavlja nekatere vrste aranžmajev ter orodja in pripomočke, ki se uporabljajo za oblikovanje s cvetjem, Priloga 2 pa je v elektronski obliki, in sicer je glosar shranjen tudi v terminološki bazi *MultiTerm*. Predstavitev vnosa podatkov v bazo je vključena kot uvod v Prilogo 2.

1.1.1 Uporabnik

Glosar je namenjen strokovnjakom in polstrokovnjakom, ki se z izrazi s področja cvetličarstva večinoma srečujejo pri svojem delu.

Strokovnjaki so osebe, ki se poklicno ukvarjajo s cvetličarstvom, pri tem pa za celotno skupino težko določimo nivo jezikovnega znanja. Predpostavljamo, da na področju strokovne rabe večina dobro obvlada enega izmed tujih jezikov (angleščino ali nemščino), njihovo znanje splošnega tujega jezika pa je pogosto pomanjkljivo.

Druga ciljna skupina so **polstrokovnjaki**, kamor spadajo tako študentje cvetličarstva, novinarji, prevajalci kot tudi nekateri cvetličarski navdušenci, ki jim je cvetličarstvo postalo že skoraj več kot le način preživljanja prostega časa. Njihovo poznavanje področja je sicer slabše kot strokovnjakovo, a so kljub temu dovolj dobro seznanjeni s cvetličarstvom oz. vedo, kje iskati dodatne vire informacij, ki jim bodo pomagali pri uporabi tega glosarja.

Za obe ciljni skupini uporabnikov je značilno tudi to, da je njihov materni jezik slovenščina oz. so jo osvojili že tako dobro, da jim komunikacija v tem jeziku ne predstavlja večjih ovir.

Zaradi dodatka h glosarju, ki ga predstavljata seznama izrazov v angleškem oz. nemškem jeziku z ustreznici v slovenskem jeziku, pa glosar lahko uporabljajo tudi materni govorce angleškega ali nemškega jezika.

1.1.2 Namen

Primarno je glosar namenjen enkodiranju besedil v angleški in nemški jezik. V prvi vrsti naj bi glosar služil pisanju in prevajanju člankov ter spletnih strani v angleščino in nemščino. Pri

slednjem so mišljene predvsem spletne strani slovenskih cvetličarn in dobaviteljev cvetja, saj glosar vsebuje tudi izraze, ki se dejansko pojavljajo v tem mediju. Glosar pa lahko uporabnik uporablja tudi kot pripomoček pri komunikaciji s tujimi cvetličarji.

Delo pa ima še sekundarni namen, in sicer pomoč pri dekodiranju, saj vsebuje seznam gesel v angleškem in nemškem jeziku z ustreznimi prevodi v slovenskem jeziku. Ta dva seznama pa lahko služita tudi tujim cvetličarjem pri osnovnem enkodiranju v slovenski jezik.

1.1.3 Gradivo in izbor geselskih iztočnic

Izbor geselskih iztočnic je osnovan na podlagi relevantne področne literature¹, med katere spadajo knjige o oblikovanju s cvetjem, ki so, ali v originalu napisane slovenskem jeziku ali pa prevedene iz tujega jezika (*Cvetje, aranžmaji, šopki, ikebana, Cvetje, aranžmaji za vse leto, Cvetlice za lepši dan, Oblikovanje s cvetjem, in Svilenost in suho cvetje*), reviji *Holland Flower* in *Vrtnar*, ki delno ali v celoti pokrivata obravnavano področje, ter spletne strani slovenskih cvetličarn in grosistov (*Agorkor, Contrast, Lamba, Rengeo*). Iztočnice so bile izbrane na podlagi treh kategorij, ki jih glosar pokriva, in sicer oblikovanje s cvetjem, pripomočki in orodja, ki se pri tem uporabljajo, ter priložnosti za podarjanje cvetja. V drugo kategorijo so poleg orodja in dodatkov uvrščene tudi nekatere vrste cvetja, ki se uporablja za pripravo aranžmajev in oblikovanje s cvetjem, ki jih lahko pojmuje kot neke vrste pripomočke.

V knjižnih virih so kot vir iztočnic služili slovarčki izrazov oz. so bile iztočnice izbrane na podlagi posameznih poglavij, ki vsebujejo izraze določenih kategorij (npr. orodje). Pri iskanju gesel v revijah je na izbor vplivala pogostost pojavitev določenega izraza in njegova ustreznost glede na izbrane kategorije, pri spletnih straneh pa so kot vir iztočnic služili sezname dejavnosti, ki jih posamezna cvetličarna ali grosist izvaja. Seznam geselskih iztočnic je na koncu pregledal Simon Ogrizek, član tehničnega odbora Evropske zveze poklicnih cvetličarskih združenj FEUPF, ter predlagal končni seznam za vključitev v glosar.

Kot enega izmed možnih pristopov pri izbiranju geselskih iztočnic za specializirane slovarje Bergenholtz in Tarp (1995: 103) navajata vključevanje izrazov, za katere se predvideva, da se na nekem področju pojavljajo redno, pri tem pa ne razlikujeta med izrazi, ki jih najdemo v splošnih slovarjih ter tistimi, ki niso del teh slovarjev. Na tem pristopu je temeljila tudi moja izbira, poleg tega pa sem pri vključevanju upoštevala tudi načelo ustaljenosti besedne zveze, tako da so vsi večbesedni izrazi, ki imajo ustaljeno rabo na področju cvetličarstva, obravnavani kot samostojne geselske iztočnice. Kolokacije so v sklopu mikrostrukture glosarja vključene le, če niso ustaljene besedne zveze, torej so besedne zveze, ki se sicer pojavljajo na področju cvetličarstva, vendar pa zanje ne moremo trditi, da imajo status ustaljene besedne zveze (npr. *božična dekoracija, poročna dekoracija*).

Kot samostojne iztočnice so vključena poimenovanja za ženski in moški spol (npr. izraza *cvetličar* in *cvetličarka* uvajata dva samostojna geselska članka), prav tako pa sta med iztočnice vključena tudi dva izraza (*ureditev v obliki črke L* in *ureditev v obliki črke S*), za katera niti sama niti Markus Schütze, ki mi je pomagal pri nemškem delu glosarja, ni uspel najti nemške prevodne ustreznice. Izraza sem vseeno raje vključila v glosar, kot pa da bi ju zaradi tega izpustila in bi bili uporabniki prikrajšani za angleško prevodno ustreznico.

¹ Natančni podatki o uporabljenem gradivu so navedeni v seznamu literature na koncu diplomskega dela.

1.1.4 Makrostruktura glosarja

Prvotno so gesla razdeljena sistematično, saj je glosar razdeljen na naslednje tri kategorije: oblikovanje s cvetjem (sem spadajo predvsem tehnike oblikovanja, glagoli, ki se uporabljajo v povezavi z oblikovanjem cvetja, izrazi za končne izdelke ipd.), pripomočki in orodje za oblikovanje s cvetjem (v to kategorijo so vključene tudi nekatere vrste rastlin, ki se uporabljajo za izdelavo aranžmajev in pri oblikovanju s cvetjem) ter priložnosti za podarjanje cvetja. Na ta način je zagotovljen čim popolnejši popis besedišča v teh kategorijah. V sklopu teh kategorij pa so gesla razvrščena abecedno, in sicer po principu črke. To pomeni, da velja dano zaporedje črk, in sicer ne glede na presledke med besedami ali morebitna ločila. Pri iztočnicah, ki so delno sestavljene iz številke (npr. *1. november*), velja splošno načelo, po katerem je iztočnica uvrščena v glosar abecedno na podlagi ubeseditve številke.

1.1.5 Mikrostruktura glosarja

V mikrostrukturo glosarja so vključeni slovnični podatki, prevodne ustreznice, kolokacije in kazalke, ki uporabnika usmerjajo k sinonimu, ki se pogosteje uporablja, k enciklopedičnem poglavju in/ali na ilustrativno gradivo, ki se nahaja v Prilogi 1.

1.1.5.1 Slovnični podatki

Slovnični podatki so v glosar vključeni le ob prevodnih ustreznih, pri čemer je več slovničnih podatkov vključenih v nemški del kot v angleškega. Slovnični podatki so vključeni zato, da bi uporabnikom glosarja pomagali pri pravilni uporabi tujih besed.

V obeh tujih jezikih so pri samostalnikih in samostalniških besednih zvezah informacije o nepravilnih oblikah množine (npr. *leaf, leaves*), pri nemških prevodnih ustreznih pa so podane tudi informacije o spolu, in sicer s pomočjo določnih členov (*der, die* ali *das*), ter obrazila za tvorjenje roditelja ('Genitiv') in množine (npr. *der Kranz; es, "e* – prvo obrazilo je za tvorjenje roditelja, drugo pa za tvorjenje množine). Omenjena obrazila so vključena pri nemških enobesednih prevodnih ustreznih v ednini. Prav tako so v nemškem delu glosarja vključene informacije o slovničnih posebnostih določenih samostalnikov² (npr. *nešt.* – *neštevni samostalni*). Pri glagolih – tako pravilnih kot tudi nepravilnih – so v obeh jezikih vključene tudi glagolske oblike za tvorjenje preteklikov in deležnikov v angleškem jeziku (npr. *to tie; tied, tied, tying*).

Za boljšo predstavo o razporeditvi vključenih slovničnih podatkov so tik pred glosarjem vključena tudi vzorčna gesla. Vključevanje slovničnih podatkov temelji na informacijah, ki jih vključujeta angleški enojezični slovar *Longman Dictionary of Contemporary English* (2005) in nemški enojezični slovar *Deutsches Wörterbuch: mit einem Lexikon der deutschen Sprachlehre* (1997).

² Natančen seznam vseh slovničnih posebnostih, ki se pojavljajo v glosarju, je vključen v podpoglavje 5.2 *Vzorčna gesla*, in sicer pod primer 5. *Slovnični podatki – samostalniki*.

1.1.5.2 Prevodne ustreznice

Izbor iztočnic je potekal v dveh fazah, in sicer najprej iskanje angleških prevodnih ustreznic nato pa še nemških – ti dve fazi pa sta se občasno tudi prekrivali. Pri izbiri angleških prevodnih ustreznic so mi kot glavni vir informacij pomagale internetne strani, ki ponujajo cvetličarske izdelke, ter nekatere knjige, ki so dostopne v slovenskih knjižnicah (npr. *The New Art of Flower Design*), medtem ko so bili moj glavni vir za nemške prevodne ustreznice izvodi strokovne revije *Florist*, za izraze, ki označujejo orodja in pripomočke za cvetličarsko delo, pa nemške spletne strani, ki so namenjene predstavitvi in prodaji takšnih izdelkov³.

V večini geselskih člankov se pojavlja le ena prevodna ustreznica za vsak jezik, v nekaterih pa je ustreznic več (npr. *cvetličarska goba* → *floral foam*, *florist's foam* in *der Blumensteckschaum*, *die Steckmasse*, *der Steckschaum*). To so primeri, pri katerih se niti strokovnjak niti polstrokovnjak ni mogel odločiti le za en izraz. Prav tako vseh možnih prevodnih ustreznic za posamezno geslo nista mogla razporediti glede na pogostost pojavitev, v virih pa so se pojavljale v približno enakem številu primerov, zato so izrazi vključeni abecedno.

Seznam angleških prevodnih ustreznic je pregledal Simon Ogrizek, ki je, kot sem že omenila, pregledal tudi seznam geselskih iztočnic v slovenskem jeziku, medtem ko mi je pri pripravi nemškega dela glosarja pomagal Markus Schütze, generalni direktor podjetja Smithers-Oasis Adria, d. o. o., enega izmed vodilnih podjetij v proizvodnji cvetličarske gobe, ki pa se ukvarja tudi s prodajo drugih pripomočkov za oblikovanje cvetja.

1.1.5.3 Enciklopedične opombe

Enciklopedična opomba je v glosarju uporabljena le v zadnji kategoriji izrazov, in sicer pri priložnostih za podarjanje cvetja. V tem glosarju je potrebna, saj materinski dan v Sloveniji praznujemo 25. marca, medtem ko ga recimo v Veliki Britaniji in Združenih državah Amerike praznujejo na druga dva dneva, na kar je uporabnika potrebno opozoriti. Enciklopedično opombo uvaja zvezdica *, nahaja pa se na koncu glosarja.

1.1.5.4 Kolokacije

V sklop geselskega članka in ne kot samostojne iztočnice so v glosar vključene tiste kolokacije, ki se sicer pogosto pojavljajo na področju cvetličarstva, a za katere ne moremo reči, da so ustaljene besedne zveze – gre bolj za vrsto določene stvari (npr. *božična dekoracija*, *poročna dekoracija*). Kolokacije uvaja poln krog •.

1.1.5.5 Kazalke

V glosarju sta uporabljena dva tipa kazalk. Prvi tip, ki je označen z enojno puščico (→), je uporabljen v primeru sinonimov in uporabnika napoti na geselsko iztočnico, ki predstavlja pogostejše rabljen izraz (npr. *cvetna kita* → *girlanda*) oz. na večbesedni izraz, v katerem se določena beseda pojavlja pogostejše kot pa samostojno (npr. *polmesec* → *ureditev v obliki polmeseca*). Drugi tip kazalk uvaja dvojna oz. odebeljena puščica (=>), ki ji sledi oznaka *Kratka predstavitev področja* ali *Priloga 1*. Ta tip kazalke uporabnika napoti na

³ Natančen seznam uporabljenih virov je naveden na koncu diplomskega dela.

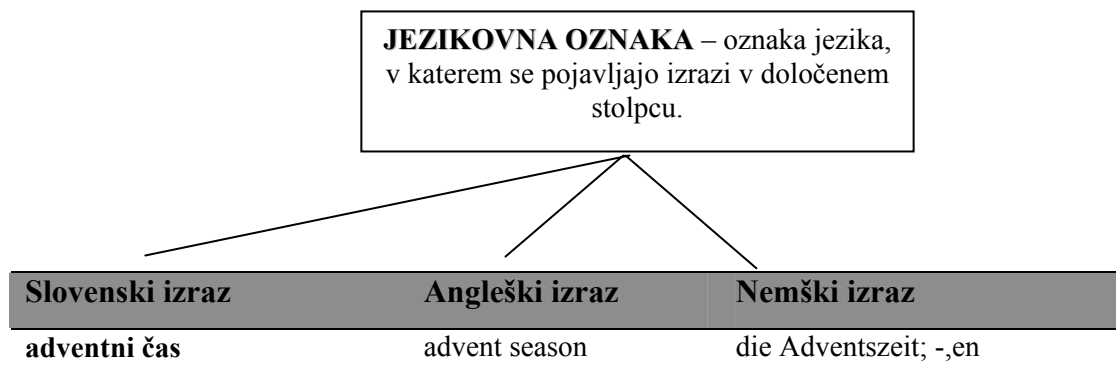
enciklopedično poglavje (=> *Kratka predstavitev področja*), ki je v diplomsko delo vključeno tik pred glosarjem, ali pa k ilustrativnem gradivu (=> *Priloga 1*), ki je vključeno kot priloga k diplomskemu delu. V nekaterih primerih se lahko ob isti geselski iztočnici v sklopu dvojne puščice pojavljata obe omenjeni možnosti (npr. *bidermajer*).

1.1.5.6 Ilustrativno gradivo

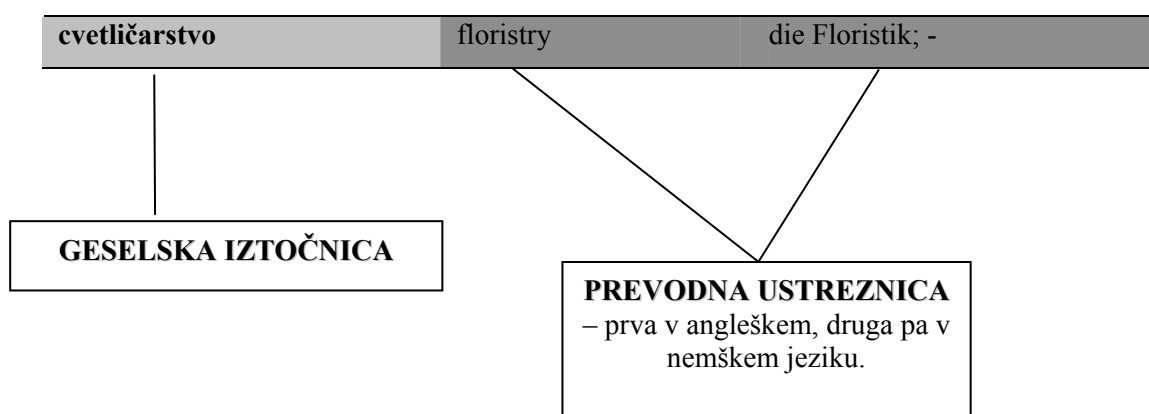
V Prilogi 1 se nahaja ilustrativno gradivo, ki predvsem polstrokovnjakom služi kot pomoč pri razumevanju geselskih iztočnic. Slikovno gradivo ni vključeno za vsako iztočnico, saj je vključeno na podlagi dostopnega gradiva v virih.

1.2 Vzorčna gesla

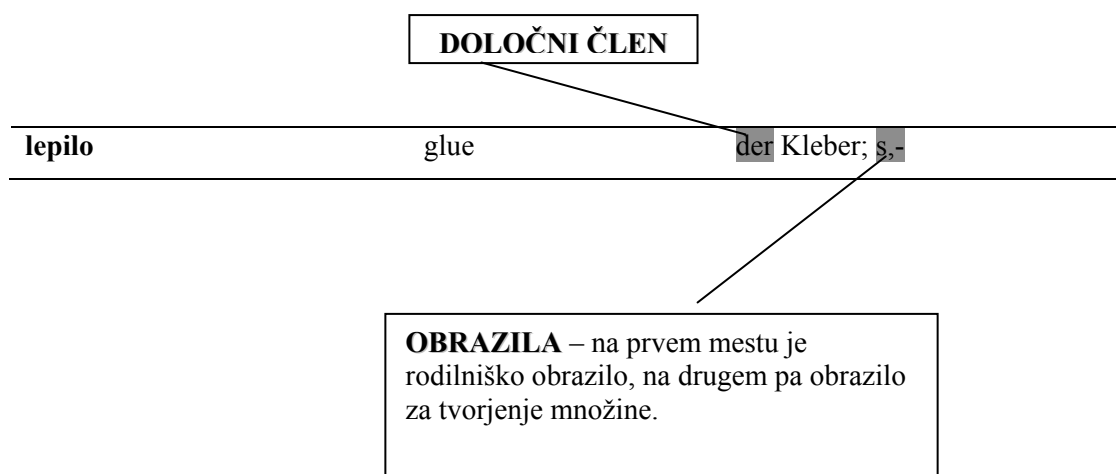
1. Jezikovna oznaka

2. Geselske iztočnice in prevodne ustreznice

3. Slovnični podatki – samostalniki

4. Slovníční podatki – samostalniki

NEPRAVILNA MNOŽINA – dodana je oznaka (<i>mn.</i>)		
osnova	foundation	die Basis; -, Basen (<i>mn.</i>) das Grundgerüst; [e]s, e
list	leaf; leaves (<i>mn.</i>)	das Blatt; [e]s, "er

5. Slovníční podatki – samostalniki

RAZLIČICA GESELSKE IZTOČNICE , ki se tudi uporablja.		
bidermajer, biedermeier	Biedermeier	das Biedermeier; s, nešt
=> <i>Kratka predstavitev področja</i>		

Dodatni podatki o samostalniku:

nešt. – neštevni samostalnik
le ed. – uporablja se le edninska oblika
mn. redko – samostalnik se redko uporablja v množini
neskl. – samostalnik, ki se ne sklanja
večinoma mn. – samostalnik, ki se večinoma uporablja v množini
(večinoma) brez čl. – samostalnik, ki se (večinoma) uporablja brez člena

6. Slovnični podatki – glagoli

	to tie;	binden;
zvezati	<i>tied, tied, tying</i>	<i>band, hat gebunden</i>

GLAGOLSKE OBLIKE – pretekli čas (past tense), pretekli in sedanji deležnik (past in present participle)

GLAGOLSKE OBLIKE – nesestavljeni pretekli čas (Präteritum), sestavljeni pretekli čas (Perfekt)

7. Kolokacije

venec	wreath	der Kranz; es, "e
<ul style="list-style-type: none"> • adventni venec • žalni venec 	<ul style="list-style-type: none"> • Advent wreath • funeral wreath 	<ul style="list-style-type: none"> • der Adventskranz; es, "e • der Trauerkranz; es, "e

Kolokacije – uvaja jih polna pika •.

8. Kazalke

patrona
→ <i>silikonska paličica</i>

KAZALKA (enojna puščica) – uporabnika napoti k pogosteje rabljenemu izrazu.

bidermajer, biedermeier	bidermeier	das Biedermeier s, <i>nešt.</i>
⇒ <i>Kratka predstavitev področja</i>		

KAZALKA (dvojna puščica) – za dodatne informacije o izrazu uporabnika napoti k enciklopedičnem poglavju, ki se nahaja neposredno pred glosarjem, ali k Prilogi 1.

9. Več prevodnih ustreznic

Več prevodnih ustreznic – pri geselskih iztočnicah, za katere obstaja več prevodnih ustreznic, so prevodne ustreznice razporejene abecedno, in sicer po principu črke.

cvetličarska goba	floral foam	der Blumensteckschaum; [e]s, "e
	florist's foam	die Steckmasse; -, n
	florists' foam	der Steckschaum; [e]s, "e